

РЕШЕНИЕ

№ 5819

гр. София, 05.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 53 състав,
в публично заседание на 03.10.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Стефан Станчев

при участието на секретаря Валентина Христова, като разгледа дело номер **5332** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административно-процесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 15, ал. 9 от Закон за закрила и развитие на културата..

Делото е образувано по жалба от „Йойо Книги за Деца“ ЕООД, представлявано от управител А. С., против Заповед №РД-И.-15/27.04.2023 г. на заместник-министър на културата, с която на жалбоподателя е отказано вписване в Информационния регистър на културните организации по чл. 14, ал. 4 от Закона за закрила и развитие на културата, като е прието, че предметът на дейност, който фигурира в данните по партидата на дружеството в ТР към АВ „книгоиздателска дейност, редакционно-издателска дейност, услуги, търговска дейност – вътрешна и външна, внос, износ, както и всяка друга дейност, незабранена от закона“ не съответства или не е достатъчно ясно конкретизирана в предвидените в чл. 3, ал. 1 от ЗЗРК, дейности по създаване, разпространяването и опазването на културните ценности .

В жалбата дружеството сочи, че оспорената заповед е нищожна, тъй като издателят й – заместник министър на културата не е оправомощен, като административен орган да издава такива заповеди. Следващо оплакване, че оспорваната заповед е незаконосъобразна. Твърди, че дружеството е вписано в ТР, предметът му на дейност се развива в издателска дейност. Заповедта на зам. министър е немотивирана, защото не е обсъдено в някакво не съответства с изискванията на § 1, т. 3 от ДР ЗЗРК, в каквата връзка е и нарушение по чл. 13 от АПК - Административните органи своевременно огласяват публично критериите, вътрешните правила и установената

практика при упражняване на своята оперативна самостоятелност по прилагане на закона и постигане на целите му. Нарушен е и принцип, общо важим в административната дейност по чл. 7 от АПК за истинността в процеса. Според оспорващ, истинността на фактите по издателската дейност не са обсъждани, още по малко от страна на административен орган да е изискано, издателската дейност, за която се иска вписване в регистъра, относно какви издания се простира. Сочи, че дружеството дейност развива, като изброява подробно какви дейности са включени и счита, че тези дейности попадат в предметния обхват на § 1, т. 3 от ДР на ЗЗРК във връзка с чл. 10, ал. 1, т. 1 от с. з. В заключение моли съда да отмени оспорения отказ и да задължи Министерство на културата да приключи процедурата, иницирана със заявление № 94-00-516/28.03.2023 г., като впише жалбоподателя в Информационния регистър на културните организации. В съдебно заседание жалбоподателят се представлява от управителя, който поддържа жалбата на заявените в нея основания. Счита, че ответникът е следвало да поиска от дружеството доказателства каква дейност извършва и дали тя попада сред изискуемите от закона, а не механично, само въз основа на вписания предмет на дейност на дружеството в ТР, да постановява отказ. В заключение моли съда да отмени отказа и да постанови вписване на дружеството в регистъра. Представя печатни издания, от които след справка съдът установи, че са издания на детски книги, с отбелязване издателя им, именно оспорващата страна.

Ответникът по жалбата-Заместник-министъра на културата, чрез пълномощник прави възражение, за неоснователност на жалбата. Сочи, че тълкуването на разпоредбите на § 1, т. 3 от ДР на ЗЗРК, чл. 3, ал. 1 от ЗЗРК и чл. 14, ал. 4 от ЗЗРК обосновава извод, че за да се признае за правния субект, че е културна организация, следва задължително да е осъществено вписване в регистър на МК и то преди започване на дейността. Вписаният в ТР предмет на дейност на дружеството, който включва „издателска дейност“ не съдържа посочените в закона дейности, за да се приеме, че дружеството е „културна организация“ по смисъла на ЗЗРК. Твърди, че достоверността на предмета на дейност на дружеството жалбоподател, регистриран като ЮЛ в ТР, подал заявление за вписване в И., е стеснен до степен, че не може да се установи, каква е издателската дейност, както и дали това е дейност съответна на такава, каквато се изисква по сл. §1, т. от ДР ЗЗРК за културна организация. Затова и компетентният орган е преценил, че предметът на дейност на дружеството не отговаря на чл. 3, ал. 1 и § 1, т. 3 от ДР на ЗЗРК, като е извършена проверка на тези обстоятелства и това е мотивирало органа да постанови оспорения отказ. В депозирано писмено становище се излагат подробни съображения за неоснователност на жалбата, претендира се нейното отхвърляне, прави се искане за присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Съдът, като обсъди събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съобрази доводите на страните и извърши цялостна проверка на оспорения акт във връзка с правомощията си по чл. 168 от АПК, намира за установено следното:

Жалбоподателят е депозирал до Министерство на културата Заявление с вх. № 94-00-516/28.03.2023 г., с което е поискал на основание чл. 14, ал. 4 от ЗЗРК представляваното от него дружество „Йойо Книги за деца“ ЕООД да бъде вписано в Информационния регистър на културните организации. Като предмет на дейност в подаденото заявление е вписан " книгоиздателска дейност, редакционно-издателска

дейност, услуги, търговска дейност – вътрешна и външна, внос, износ, както и всяка друга дейност, незабранена от закона“. Към заявлението е приложено удостоверение за актуално състояние на дружеството, в което като предмет на дейност е вписан същия предмет на дейност. Съдът намира, че лаконичното изписване на предмета на дейност отговаря на изискванията на ТЗ и дружеството е търговец, за какъвто субект намира приложимост разпоредбата на чл. 10, ал. 1, т. 1 от ЗЗКР. Налице е едно от условията, за това, че жалбоподател отговаря на нормативно определени изисквания. Обвързаността на това условие с определението „културна организация“ по см. на § 1, ал. 1, т. 3 от ДР ЗЗКР - структура, чийто предмет на дейност е създаването, разпространението и опазването на културни ценности в областта на театъра, музиката, киното, аудиовизията, литературата, художествения превод, танца, цирка, пластичните изкуства, архитектурата, дизайна, фолклора, включително опазването на културно-историческото наследство, съдът намира да е доказано. Действително, възражението, че предметът на дейност е много общ, може да се сподели и това е така. В противовес, съдът приема, че колкото да е общ предметът на дейност на заявителя, толкова обща е и законовата разпоредба. В ЗЗКР няма изискване за кандидатите за вписване в И. да притежават сертификация от друг орган, режимът е регистрационен и единствено в условия на оперативна самостоятелност, органът по регистрация може да преценява дали един кандидат отговаря или не на изискванията за предмет на дейност съответен на изискванията за културна организация.

Въз основа на заявлението е постановено оспорената в настоящото производство Заповед №РД-И.-15/28.03.2023 г. на Заместник-министъра на културата, с която на заявителя е отказано вписване в Информационния регистър на културните организации по чл. 14, ал. 4 от ЗЗКР, тъй като предметът на дейност, не съответства или не достатъчно ясно конкретизира предвидените в чл. 3, ал. 1 от ЗЗКР дейности по създаването, разпространението и опазването на културните ценности. Следващ мотив за отказ, изложен в оспорваната заповед, че заявителят „няма предмет на дейност, който категорично да отговаря на дефиницията за културна организация и не може“ да бъде вписан в И..

Жалбата е процесуално допустима. Жалбата е подадена и от активно легитимирано лице, по отношение на което е постановен отказ за вписване и в този смисъл актът се явява неблагоприятен за жалбоподателя и засяга неговите права и законни интереси, при наличието на правен интерес от търсената защита, срещу годен за обжалване административен акт, пред компетентния съд и е процесуално допустима, поради което подлежи на разглеждане. Подадена от засегната от административния акт страна, участвала в административното производство и в срока за обжалване.

Жалбата е основателна.

Съдът приема основателност на оплакванията на жалбоподател за липса на компетентност на органа, издал оспорваната заповед. Приложената заповед РД-185 от 22.02.2023 г., съгласно р. I, т. 3 оправомощава зам. министър, като отговарящ за дирекция „Сценични изкуства и художествено образование“ да ръководи тази дейност. В УП МК съгласно т. 27, т.18 тази дирекция, осъществява дейностите, свързани с прилагането на чл. 14, ал. 4 от Закона за закрила и развитие на културата, води и поддържа Информационен регистър на културните организации и институти с изрично право да издава административни актове по чл. 15, ал. 5 от Закона. Съгласно последната разпоредба, компетентността по водене на И., за вписване на обстоятелства или за издаване на откази по заявления за това е в компетентността на

м-ра на културата или оправомощено от него лице. Следователно, оспорената заповед е издадена от компетентен орган, оправомощен с нарочна писмена заповед, при условията на делегиране на правомощия, каквато делегация е предвидена в закона да може да бъде извършвана. Съдът приема, че следва да приеме наличието на материална компетентност по издаването на оспорената заповед.

По отношение хронологията на фактите, страните не спорят, като съдът прие за безспорно, че по подадено от жалбоподателя заявление от 28.03.2023 г. е постановен изричен отказ, заявителя „Йойо Книги за деца“ ЕООД да бъде вписан в И..

Съгласно разпоредбата на чл. 15, ал. 5, т. 2 от ЗЗРК, в 14-дневен срок от подаване на заявление за вписване в публичния информационен регистър на културните организации или от отстраняването на нередовностите на подаденото заявление, министърът на културата или оправомощено от него длъжностно лице извършва вписване и издава удостоверение за това или отказва вписване с мотивирана заповед. Заповедта е издадена в писмена форма, като съдържа изискуемите от закона реквизити, в т. ч. фактически и правни основания за постановени отказ. Постановена е при спазване на административнопроизводствените правила-по подаденото заявление е налице произнасяне в 14-дневен срок от постъпването му при ответника. Заповедта съответства на целта на закона- в регистъра по чл. 14, ал. 4 от ЗЗРК да бъде вписана като "културна организация" само тази структура, която е създадена съгласно чл. 4, ал. 1 или учредена съгласно чл. 10, ал. 1, т. 1 и 2, чийто предмет на дейност е създаването, разпространението и опазването на културни ценности в областта на театъра, музиката, киното, аудиовизията, литературата, художествения превод, танца, цирка, пластичните изкуства, архитектурата, дизайна, фолклора, включително опазването на културно-историческото наследство.

Оспорената заповед не е съобразена и с материалноправните разпоредби на закона.

С оспорения административен акт заместник-министъра на културата е отказал на "Йойо Книги за деца" ЕООД вписване в Информационния регистър на културните организации по чл. 14, ал. 4 от Закона за закрила и развитие на културата, като е прието, че предметът на дейност, който фигурира в данните по партидата на дружеството в ТР към АВ не съвпада с предвидените в чл. 3, ал. 1 от ЗЗРК по създаването, разпространяването и опазването на културните ценности. Понятието за "културна организация" е разписано в § 1, т. 3 от ДР на ЗЗРК и съгласно този текст, това е структура, създадена съгласно чл. 4, ал. 1 или учредена съгласно чл. 10, ал. 1, т. 1 и 2, чийто предмет на дейност е създаването, разпространението и опазването на културни ценности в областта на театъра, музиката, киното, аудиовизията, литературата, художествения превод, танца, цирка, пластичните изкуства, архитектурата, дизайна, фолклора, включително опазването на културно-историческото наследство.

Не се спори и се установява от приложеното по делото У. на жалбоподателя, че той е структура, регистрирана по реда на чл. 10, ал. 1, т. 1, предложение първо от ЗЗРК, а именно, лице, регистрирано по реда на Търговския закон и отговаря на първата изискуема предпоставка.

Спорен по делото е въпросът дали предметът на дейност на жалбоподателя попада в предметния обхват на някоя от изброените в този текст дейности- създаването, разпространението и опазването на културни ценности в областта на театъра, музиката, киното, аудиовизията, литературата, художествения превод, танца, цирка,

пластичните изкуства, архитектурата, дизайна, фолклора, включително опазването на културно-историческото наследство.

В "Културна ценност" според § 1, т. 2 от ДР на ЗЗРК е тази по смисъла на Закона за културното наследство. Понятието за „културна ценност“ е дефинирано в чл. 7 от ЗКН - културна ценност е нематериално или материално свидетелство за човешко присъствие и дейност, природна даденост или феномен, което е от значение за индивида, общността или обществото и има научна или културна стойност. Културна ценност може да бъде и нематериално или материално свидетелство за човешко присъствие и дейност, което има научна или културна стойност и е от значение за Българската православна църква и другите регистрирани вероизповедания.

Съдът в този състав не приема, че дейността на административният орган по водене на И., в това число и постановените откази по този ред е пряко обвързана с тълкуването на „Културна ценност“ е тази по смисъла на Закона за културното наследство. Ако се приеме такова тълкуване, следва да се ревизира целия И., което ще е незаконосъобразно. Издателската дейност не е обвързана с определението на културна ценност по ЗКН. Най малко такъв мотив ням в оспорвания акт. Мотивите на органа са незаконосъобразни, от което и самата заповед. В закона, по разпоредбата на чл. 3, ал. 1, Културните организации осъществяват дейности по създаването, разпространяването и опазването на културните ценности.

Както съдът посочи, жалбоподател отговаря на определението и изискването за културна организация.

Дали това е относима разпоредба за законосъобразност на заповедта, съдът отрича този извод на административния орган, защото в чл. 3, ал. 1 от ЗЗРК посочва конкретни дейности. Това, как е приета издателската дейност, по-точно книгоиздателската да не се вмести в някоя от дейностите по тази разпоредба е неясно и не се засяга. Няма обяснение и затова, в условията на алтернативност, предметът на дейност, приет от ответник буквално защо „не достатъчно ясно конкретизира предвидените в чл. 3, ал. 1 от ЗЗРК дейности“. На първо място, именно затова регистрационната дейност е предоставена на органа в условията на дискреция, но при спазване процедурни правила по преценка какво точно е изискването към заявителя и какъв следва да е предмета на дейност, за да е съвместим с прилагани от орган критерии. Ако органът установява ни достатъчно ясно конкретизиран предмет на дейност, въпреки, че законът не въвежда такива понятия, е бил длъжен да спазва изискването на чл. 30 от АПК.

На следващо място, на същото основание –чл. 15, ал. (4) Когато заявлението не отговаря на изискване по ал. 1 или 2, министърът на културата или оправомощено от него длъжностно лице уведомява заявителя, като му предоставя 10 работни дни за отстраняване на нередовностите с указание, че ако те не бъдат отстранени, процедурата ще бъде прекратена. В ал. 1 не сочат специални изисквания за да се стигне по категоричен начин до извод, че заявлението отговаря на изисквания за вписването в регистъра.

Според съда, за да попадне в предметния обхват на изискването за създаване, разпространение и опазване на културни ценности, предметът на дейност на дружеството следва да е конкретен, но при ясни и определени нормативно критерии, което следва да се прецени от органа.

Следващо, ответник приема, че жалбоподател няма предмет на дейност, „който категорично да отговаря на дефиницията за културна организация“. При липсата на

определение и изискване към подаването на заявление, този довод не се споделя и се приема незаконосъобразен. От това следва, че с оспорваната заповед се въвеждат нови основания за редовност на подаваните заявления, които не са разписани в специалния закон. Според съда, това води до постановен административен акт при съществени процедурни нарушения. Формалното спазване на изискванията към заявлението са спазени. Ако е имало нередовност има процедурна възможност за отстраняването ѝ, което правило е част от процедурата, но нормативно определено.

В производството пред съда, жалбоподател представи продукти на издателската си дейност; представен е списък на издателски къщи (някои общоизвестни), които са вписани в И.. За съдът не е ясно при какви критерии е извършван подбор на заявителите и ако има такива, същите следва да са публично достъпни.

От изложеното за този съдебен състав се налага извод, че оспорваната заповед е незаконосъобразна и следва да бъде отменена.

След отмяната, преписката се връща на административен орган за ново произнасяне по заявление № 94-00-516/28.03.2023 г. за преценка и евентуални указания за отстраняване на нередовност по заявлението, с прилагането на правилото за отстраняване на нередовностите с указание, че ако те не бъдат отстранени, процедурата ще бъде прекратена.

По изложените съображения, съдът

Р Е Ш И

ОТМЕНЯ по жалба на „Йойо Книги за деца“ ЕООД, ЕИК[ЕИК] заповед № Заповед №РД-И.-15/27.04.2023 г. на заместник-министър на културата.

ВРЪЩА преписката на зам. министър на културата за ново произнасяне в 14 дневен срок съобразно мотивите на решението.

Решението може да се оспори с касационна жалба пред Върховен административен съд в 14-дневен срок от съобщението за изготвянето му.

съдия: